

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«СУЧАСНІ ПЕДАГОГІКА
ТА ПСИХОЛОГІЯ: ПЕРСПЕКТИВНІ
ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

17-19 липня 2018 року

2018

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«СУЧАСНІ ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ:
ПЕРСПЕКТИВНІ ТА ПРІОРИТЕТНІ
НАПРЯМИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

13–14 липня 2018 року

Київ
2018

УДК 37.01+159.9(063)
С 91

Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 13–14 липня 2018 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. – 120 с.

УДК 37.01+159.9(063)
С 91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні педагогіка та психологія: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Кошляк М. А.

СОЦІАЛЬНА ЗРІЛІСТЬ: ГЕНЕЗИС ПОНЯТТЯ..... 7

Рашина І. О.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ
ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
В УМОВАХ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ 10

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Золотовська В. С.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВНЗ
МОРСЬКОГО ПРОФІЛЮ 13

Кислуха Ю. Я.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО НАПИСАННЯ ЕСЕ
В ХОДІ ВИВЧЕННЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ 15

Кіндрась І. В.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ УСНОГО
ТУРЕЦЬКОГО МОНОЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 18

Назаренко Н. В., Стоколос О. О.

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ЛАБОРАТОРІЙ EINSTEIN™
ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ У НАВЧАННІ БІОЛОГІЇ 21

Новаковець В. П.

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА ЯК ОСНОВА ВИРІШЕННЯ
ЕКОЛОГІЧНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ 24

Чехратова О. А.

ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНОЇ АВТОНОМІЇ 27

СЕКЦІЯ 3. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Бавшина Р. Б.

ОСОБЛИВОСТІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ..... 30

Бавшина Р. Б.

РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ
СЛУХОВОЇ ФУНКЦІЇ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ 33

Никоненко Н. В., Мелікян А. Л.

ЛОГОПЕДИЧНА РИТМІКА В СИСТЕМІ
КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА 36

СЕКЦІЯ 5. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Кухта М. І., Чейпеш І. В., Голубєва І. І.

ЧИННИКИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ
В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ 67

СЕКЦІЯ 6. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Томків Ю. В.

АНАЛІЗ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ
У ТЕОРІЇ І ПРАКТИЦІ 70

СЕКЦІЯ 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Гузенко Н. О.

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ ДОСВІДУ МОРАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ
ОСОБИСТОСТІ У НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ..... 74

Левницька А. А.

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЧНИХ ПЕРЕКОНАНЬ МАЙБУТНІХ
ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ ВІДОМЧИМИ
ЗАСОБАМИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... 77

Сачко І. М.

ВОЛЬОВИЙ КОМПОНЕНТ ГОТОВНОСТІ УЧНІВ
ДО САМОВИХОВАННЯ ТА ФІЗИЧНОГО САМОВДОСКОНАЛЕННЯ..... 79

Шлєіна Л. І.

ГЕНДЕРНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ
ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 82

СЕКЦІЯ 8. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Калита В. М.

ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 86

Богдан Т. М., Череватенко Т. В.

STEM-ПЕДАГОГІКА МАЙБУТНЬОГО
У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 89

СЕКЦІЯ 9. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ, ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Варій М. Й.

ДО ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ РОЗКРИТТЯ
ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СУТНОСТІ ЛЮДСЬКОЇ ПСИХІКИ..... 93

Діколь-Кобріна О. А.

ПОТЕНЦІАЛ СТУДЕНТА-ПЕРШОКУРСНИКА
В ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ..... 96

лась за їх відсутності, була вільною від них, самодетермінованою. А це можливо лише при умові достатнього рівня розвитку польових якостей.

Література:

1. Каплінський В. В. До проблеми самовиховання старшокласників: цільовий та організаційно діяльнісний етапи / В. В. Каплінський // Наук. зап. ВДПУ ім. М. Коцюбинського. – Вип. 39. – Вінниця, 2013. – С. 199-204.
2. Kaplinskiy V.V. HOW TO PROVIDE EFFICIENCY OF SELF-EDUCAT / V.V. Kaplinskiy, T. W. Glazunova // The scientific method. – № 4 (4). – 2017, Warszawa (Poland). – P. 37-41.
3. Lazarenko N. I. Higher Education in Ukraine: Ensuring the Quality of Education / N. I. Lazarenko, V. V. Kaplinski // International Scientific-Practical Conference Theoretical and applied researches in the field of pedagogy, psychology and social sciences: Conference Proceedings, December 28-29, 2016. Kielce: Holy Cross University. P. 98-101.
4. Сухомлинський В. О. Сто порад учителю / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори в 5 томах. – Т. 2. – К.: Рад. школа, 1976. – С. 419-657.

Шлєіна Л. І., аспірант
кафедри педагогіки і педагогічної майстерності
*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
м. Мелітополь, Запорізька область, Україна*

ГЕНДЕРНА КУЛЬТУРА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

На сучасному етапі розбудови демократичної країни по-новому актуалізується питання щодо захисту прав та свобод людини, забезпечення рівних умов для чоловіка та жінки, дотримання гендерної рівності у суспільстві. Згідно Програми ООН «Цілі розвитку тисячоліття в Україні» – одним з головних чинників досягнення гендерної рівності визначається утвердження гендерної культури в суспільстві.

В контексті вирішення завдань сучасної системи вищої освіти, постає питання щодо виховання нового покоління фахівців, які б були носіями цінностей, норм гендерної культури задля запровадження ідеї гендерної рівності у всі сфери суспільства. На сучасному етапі розвитку суспільства «гендерна культура» є складовою загальної культури. Гендерну культуру розглядають і як особливий вид «локальної» культури, що властива суспільству в цілому, й конкретній людині, як суб'єктові суспільних відносин – окремо. В якості особливого соціального явища, вона виявляється як певна сукупність матеріальних і духовних багатств, цінностей, норм, традицій, яка використовується суспільством для закріплення, збереження й передачі надбань накопиченого соціального досвіду, забезпечення комунікації і регуляції статево-рольової поведінки його членів, як представників певної соціальної статі – жіночої й чоловічої. Формування гендерної культури студентів набуває особливої актуальності у зв'язку із задекларованою Україною державною стратегією щодо забезпечення ген-

дерної рівності, нового гендерного світогляду, зміни традиційних гендерних стереотипів щодо ролі чоловіка та жінки в суспільстві на засадах самореалізації та співпраці в різних сферах суспільства. На виконання цих завдань спрямовані положення нормативних документів, які законодавчо обґрунтовують сутність та визнають значущість гендерного підходу: міжнародних – Конвенції ООН про права людини, Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, світової програми дій, прийнятої на Четвертій всесвітній конференції зі становища жінок (Пекін); та вітчизняних – Конституції України, Законів України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про попередження насильства в сім'ї», «Про вищу освіту», Наказ у МОН «Про впровадження принципів гендерної рівності в освіту», Постанова Кабінету Міністрів України «Про Державну національну програму «Освіта» (1993) та Національну стратегію розвитку освіти в Україні на 2012–2021 рр.

Актуальність гендерного виховання як необхідного компонента успішної соціальної адаптації молоді в Україні досить швидко зростає. Особливої значущості набувають теоретико-методологічні, соціально-психологічні, організаційно-педагогічні та методичні аспекти проблеми повноцінного гуманістичного розвитку студентської молоді, зокрема в напрямку набуття гендерної грамотності, опанування основ гендерної культури.

Аналіз наукових досліджень дозволив виявити, що проблема формування гендерної культури перебувала в полі зору вчених у різні часи, зокрема в дослідженнях: Х. Брюттнер, І. Іванова, Л. Кобелянська, М. Краснбаум, І. Лебединська, Г. Ленц, Д. Леммермоле, Л. Розе, О. Луценко, І. Мунтян, М. Музіол, Е. Ніссен, А. Олійник, Л. Розе, Х. Ролофф, О. Цокур гендерні дослідження освітніх процесів; С. Бухен, М. Горсткемпер, К. Дерікс-Кунстманн, В. Кравець, П. Мільгоффер, Х. Фімер, Л. Штильова формування гендерної педагогіки; Г. Більден, І. Бремер, К. Гагеманн-Віте, К. Ульріх, С. Харченко, Ю. Ціннекер гендерна соціалізація молоді; Ш. Берн, С. Валь, І. Кон, Л. Міщик, У. Г. Шпітта рівні можливості у суспільстві; О. Кізь, О. Кікінежді, П. Міддлетон, А. Пренгель формування гендерної культури молоді.

Проблема гендерного виховання студентів аграрного закладу вищої освіти розкрита у роботах С. В. Виговської (професійне становлення студенток у вищих аграрних навчальних закладах), Т.Ф. Мельничук (естетичне виховання студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю засобами мистецтва), В. І. Стахневич (професійне становлення жінок у системі вищої освіти), С. В. Яшник (педагогічні умови виховання культури між статевих стосунків у студентів ВНЗ) та інших вчених.

Аналіз наукових праць засвідчує, що гендерна культура є важливою сферою життя суспільства. Вона охоплює систему виховання освіти, духовної творчості, а також установи й організації, що забезпечують її розвиток та функціонування. Кожна епоха наповнює гендерну культуру новим змістом, що відповідає потребам та завданням суспільства.

У системі освіти завдання формування гендерної культури студентів аграрних закладів вищої освіти до сьогодні теоретично не є обґрунтованим і практично не є вирішеним, незважаючи на набутий позитивний досвід щодо інтеграції гендерного підходу в навчально-виховний процес окремих вищих навчальних закладів.

Водночас сучасна практика свідчить, що з одного боку, значна частина викладачів намагається обмежити власний вплив на процес формування гендерної культури а з іншого боку, – спостерігається активізація пошуків нових форм і методів виховної роботи зі студентами, визначаються напрями оновлення змісту виховних методик та технологій виховання. Один з таких напрямів, що має пріоритетну значущість

в умовах сьогодення, але не набув належного теоретичного і практичного опрацювання, пов'язаний із формуванням гендерної культури студентів аграрних закладів вищої освіти.

Як наслідок, маємо суперечності між значущістю формування гендерної культури студентів аграрних закладів вищої освіти та недостатньою увагою до цих питань у виховній діяльності аграрного закладу вищої освіти; істотними можливостями, що мають бути закладеними організаційно-педагогічними умовами під час формування гендерної культури у аграрних закладах вищої освіти. Дослідники, які вивчали культуру українського суспільства, розходяться у думках, який тип гендерних взаємодій та гендерної культури був домінуючим: одні стверджують, що українська культура є глибоко матріархатною, інші схиляються до думки про її виключно патріархатний характер, треті стверджують, що українські жінки й чоловіки завжди були рівними у своїх правах, на відміну від інших культур, де ознаки патріархатної культури виражені більш помітно. Важко відповісти однозначно про домінуючий вид гендерної культури українців. З одного боку, українська спільнота відкрита до ідей демократії, рівності, толерантності, справедливості. З другого – сучасний соціально-політичний та культурно-інформаційний простір насичений проявами шовінізму, расизму, ксенофобії, гомофобії, ейджизму, дискримінації за ознакою статі, що виражається у низці політичних гасел, стереотипних образах, символах, сексистських текстах і контекстах у ЗМІ, виступах посадовців, які принижують, зневажають й знеособлюють як жінок, так і чоловіків, обмежують їхні права, звужують можливості для адекватної ідентифікації, успішної соціалізації, гармонійного розвитку та повноцінної самореалізації особистості у соціумі. Зазначені прояви дозволяють говорити про низький рівень гендерної культури як на рівні окремої особистості, так і на рівні українського суспільства загалом. Характерними ознаками низького рівня гендерної культури є відсутність гендерно-чутливого світогляду, паритетних цінностей, незнання і невиконання нормативних документів з питань прав людини, зокрема гендерної рівності, офіційних зобов'язань української держави перед світовою та європейською демократичною спільнотою, нерозумінням чи небажанням упроваджувати ключові засади гендерної рівності, соціальної відповідальності та справедливості у різні сфери діяльності суспільства тощо.

Високий рівень гендерної культури характеризується наявністю: гендерно-чутливої самосвідомості; гендерно-орієнтованого світогляду; гендерних цінностей, в основі яких лежать рівні права та можливості жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності, рівні обов'язки та відповідальність у виконанні сімейних і професійних ролей, гендерна справедливість тощо; гендерної компетентності, що включає в себе гендерні знання, гендерні уміння й навички, мотивацію до реалізації принципів гендерної рівності в особистому та професійному житті, гендерно-чутливі моделі поведінки та форми діяльності; гендерну чутливість як здатність особистості помічати факти дискримінації за ознакою статі, протистояти їм та самим не створювати їх.

Вивчення й аналіз стану проблеми гендерної культури студентів показали, що, не дивлячись на наявність гендерних досліджень, надзвичайно важливо виявити особливості гендерного виховання студентів закладу вищої освіти, визначити педагогічні умови формування гендерної культури студентів, що потребують подальшої розробки.

Література:

---

1. Айслер Р. Чаша та меч: Наша історія, наше майбутнє / Ріане Айслер. – К.: Сфера, 2003. – 355 с.
2. Кісь О. Кого оберігає Берегиня, або Матріархат як чоловічий винахід [Електронний ресурс] / Оксана Кісь. – Режим доступу: http://linguistics.kava.kiev.ua/publications/2008/06/20/kogo_oberigae_beregi_73.html.
3. Мельник Т. 50/50: Сучасне гендерне мислення: [словник] / Т. Мельник, Л. Кобелянська. – К.: К. І. С., 2005. – 280 с.
4. Москаленко В. Гендерна культура суспільства. Гендерні норми [Електронний ресурс] / В. Москаленко // Соціальна психологія. – Режим доступу: http://bookbrains.com/book_420_chapter_154_%3Cspan_style='font-size:12.0pt.
5. Терзі П. Формування гендерної культури студентів вищих технічних навчальних закладів: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Пилип Терзі. – Одеса, 2007. – 236 с.